

۷	.....	درباره‌ی این کتاب
۹	.....	پیش‌گفتار
۱۲	.....	مقدمه
۱۵	.....	در مورد نحوه‌ی تدریس مطالب این کتاب
۲۱	.....	توضیحاتی در مورد درس‌ها
۳۰	.....	درس ۱ راست و چپ
۳۲	.....	درس ۲ مارمولکِ شکمو
۳۴	.....	درس ۳ دست زرنگ
۳۶	.....	درس ۴ من خرگوشم
۳۸	.....	درس ۵ کلاس تمبک
۴۰	.....	درس ۶ تُم
۴۲	.....	درس ۷ بَک
۴۴	.....	درس ۸ لطفِ تمبک
۴۶	.....	درس ۹ موش موشک
۴۸	.....	درس ۱۰ خورشید آمد
۵۰	.....	درس ۱۱ قایم باشک
۵۲	.....	درس ۱۲ تاپ تاپِ خمیر
۵۴	.....	درس ۱۳ اِشکِنک
۵۶	.....	درس ۱۴ پلنگ قشنگ
۵۸	.....	درس ۱۵ موش کلک
۶۰	.....	درس ۱۶ شهر دودی
۶۲	.....	درس ۱۷ مسواک من کو؟

۶۴	.....	عمو زنجیرباف	درس ۱۸
۶۶	.....	هفت‌سین	درس ۱۹
۶۸	.....	اشاره	درس ۲۰
۷۰	.....	آتِل	درس ۲۱
۷۲	.....	مَتَل	درس ۲۲
۷۴	.....	رَدَم، رَدَم، رَد	درس ۲۳
۷۶	.....	مرغِ حنا هیچ نمی‌گه!	درس ۲۴
۷۸	.....	نون و پنیر و بازی	درس ۲۵
۸۰	.....	ضربِ بالا	درس ۲۶
۸۲	.....	حاجی فیروز	درس ۲۷
۸۴	.....	کرمِ خاکی	درس ۲۸
۸۶	.....	دختری که ضدّ ضرب شعر می‌خونه	درس ۲۹
۸۸	.....	بشکن	درس ۳۰
۹۰	.....	گاو و گلستان	درس ۳۱
۹۲	.....	شاگرد قنّاد	درس ۳۲
۹۴	.....	روزِ من از نو	درس ۳۳
۹۶	.....	بز شیطان	درس ۳۴
۹۸	.....	ملخ	درس ۳۵
۱۰۰	.....	بابا پیاده برگشت!	درس ۳۶
۱۰۲	.....	پسر تنبل	درس ۳۷
۱۰۴	.....	بابای بابام با	درس ۳۸
۱۰۶	.....	کرگدن	درس ۳۹
۱۰۸	.....	بی‌تی‌کو، بی‌تی‌کو	درس ۴۰
۱۱۰	.....	چیستان	درس ۴۱
۱۱۲	.....	گریه و درخت	درس ۴۲
۱۱۴	.....	نُتو	درس ۴۳
۱۱۶	.....	شیش هَشَم	درس ۴۴
۱۱۸	.....	دست و پا چوبی	درس ۴۵
۱۲۰	.....	سوسکِ ترسو	درس ۴۶
۱۲۲	.....	بو قلمون	درس ۴۷
۱۲۴	.....	یک‌صد و بیس و چار	درس ۴۸
۱۲۶	.....	ررر را	درس ۴۹
۱۲۸	.....	کُزّه‌الاع شاد	درس ۵۰
۱۳۰	.....	صداهای درّه	درس ۵۱
۱۳۲	.....	ارّه و تیشه	درس ۵۲
۱۳۴	.....	رویا	درس ۵۳
۱۳۶	.....	وسيله‌ی نقلیه‌ی مشترک	درس ۵۴
۱۳۸	.....	جدول تطابق حروف فارسی و لاتین	

درباره‌ی این کتاب

تمبک از جمله سازهایی است که در نیم قرن اخیر دچار تغییر و تحولات اساسی در تکنیک، و گاه در ساختار شده است. آن طور که از شواهد برمی آید تمبک در موسیقی ایران باستان به شکل کنونی آن وجود نداشته است و پیدایش آن به بعد از شکل‌گیری موسیقی دستگاهی بازمی‌گردد. این ساز در موسیقی دستگاهی دوران قاجار، نه به‌عنوان ساز مستقل، بلکه به‌عنوان حافظ ریتم و ادوار گوناگون در شکلی محدود حضور داشته است.

معمولاً نوازندگان و یا خوانندگان، ادوار پیچیده و یا طولانی را به‌انکای همراهی تمبک اجرا می‌کردند و تمبک نیز با تکرار و تأکید ادوار، نوازنده یا خواننده را در حفظ ریتم یاری می‌کرده است. از آن‌جا که موسیقی دستگاهی متکی به شعر و آواز بوده، ادوار ریتمیک نیز در چهارچوب اوزان شعری شکل می‌گرفته است. در دوران اخیر شیوه‌های مختلفی از نظر نگرش و نوازندگی در این ساز به‌وجود آمده است که آن را می‌توان به سه گروه زیر تقسیم کرد:

گروه اول: نوازندگانی که مسلط به موسیقی دستگاهی هستند و اطلاعات گسترده‌ای در زمینه‌ی ادبیات و اوزان شعری دارند.

گروه دوم: نوازندگانی که تمبک را سازی مستقل می‌دانند، شناخت و اطلاعات در زمینه‌ی موسیقی را در درجه‌ی دوم اهمیت قرار می‌دهند و به موسیقی از درجه‌ی ریتم توجه بیشتری دارند.

گروه سوم: نوازندگانی که برای ارائه‌ی تکنیک اهمیت ویژه‌ای قائلند و جنبه‌های نمایشی را به محتوای موسیقایی ترجیح می‌دهند. در این گروه ارائه‌ی ریتم هویت خاصی ندارد، ریتم‌ها تحت تأثیر هر نوع فرهنگ و هر نوع موسیقی هستند و فقط سرعت و جنبه‌های ظاهری اهمیت خاص پیدا می‌کند.

در جمع‌بندی این سه گروه، گروه سوم از جنبه‌های هنری و فرهنگی غافل‌اند و شاید بتوان گفت از تلفیق گروه اول و دوم می‌توان نتایج بهتری کسب کرد. شناخت بدون تکنیک، و تکنیک بدون شناخت، هر دو به یک اندازه ناقص است؛

اما مجموعه‌ی ابتکارات، ذوق و پشتوانه‌ی درست فرهنگی راه را برای هرگونه خلاقیت، چه در همراهی و چه در تک‌نوازی هموار می‌سازد.

آموزش موسیقی ایرانی در سنین کودکی و جوانی مسئله‌ای است بسیار حساس که اگر درست و مناسب به کار گرفته نشود، نتیجه‌اش دوری یک نسل از این حرکت فرهنگی است و متأسفانه اغلب تلاش‌هایی که در زمینه‌ی آموزش موسیقی به کودکان شده، تقلید و تلفیقی از فرهنگ‌های گوناگون بوده است.

استفاده از ابزار و وسایلی که برای اجرای موسیقی‌های خاص ساخته شده، به تدریج فرهنگ شنیداری را از کودکی تغییر می‌دهد و کودک را با فرهنگ خود بیگانه باری می‌آورد. محتوای بعضی از کتاب‌های آموزشی کاملاً از متدها و روش‌های غربی تقلید شده و نتیجه‌ی آن به وجود نیامدن تکنیک و روش‌های مناسب با فرهنگ موسیقایی ایرانی است.

در بین سازها معمولاً سازهای کوبه‌ای برای آموزش‌های اولیه‌ی جوانان و کودکان بسیار مناسب هستند. این سازها نه تنها درک موسیقی را در کودکان افزایش می‌دهند، بلکه تأثیر بسیار خوبی در روحیه و سلامت آن‌ها دارند. در تمام دنیا آموزش‌های اولیه‌ی کودکان در اجرای ریتم را با هر وسیله‌ای آغاز می‌کنند. دست زدن، بازی کردن، کلمات موزون خواندن و جست‌وخیز کردن، همگی کارهایی هستند که کودکان بدون آموزش انجام می‌دهند. به همین علت فراگیری و اجرای ریتم با تمبک که یک ساز کوبه‌ای است برای کودکان و نوجوانان بسیار مناسب و جذاب است.

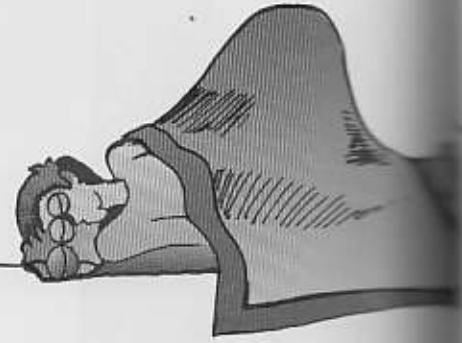
از آن‌جا که تا به حال در زمینه‌ی آموزش سازهای ایرانی برای کودکان تجربه‌ی چشم‌گیری انجام نشده است می‌توان گفت کتاب حاضر اولین تجربه‌ی مناسبی است که از همه‌ی امکانات برای افزایش علاقه و درک هنرجویان کودک و نوجوان استفاده کرده است تا آن‌ها بتوانند تکنیک و درک ریتم را به طبیعی‌ترین شکل، یعنی از طریق بازی‌های مناسب، ضرب‌المثل‌ها، چیستان‌ها، و توجه به شیطنت‌های خاص دنیای‌شان کسب کنند و با نگاه به پیرامون‌شان، استفاده‌های مطلوب و مناسبی ببرند. بدیهی است تلاش هرچه بیشتر در این مسیر، راه را روشن‌تر و امکانات آموزشی را گسترده‌تر خواهد کرد. بدون شک تلاش، پشتکار، و ذوق نگارنده، خانم لیلا حکیم‌الهی، در تألیف این اثر نقش عمده داشته است و می‌توان آن را گامی مثبت و ارزنده در راه تعالی آموزش موسیقی به کودکان دانست و تلاش هرچه بیشتر در این زمینه را از ایشان امید داشت.

حسین علیزاده

تابستان ۱۳۸۰

shiraz-beethoven.ir

ننو

♩ = 60

xâb xâb

xâ be xâb

xâ be xu bi

ru ye

xâ be xu bi

ru ye tâ bi yo

yâ de xu bi

con sa

yâ de nan nu oo

yâ de mâ dar

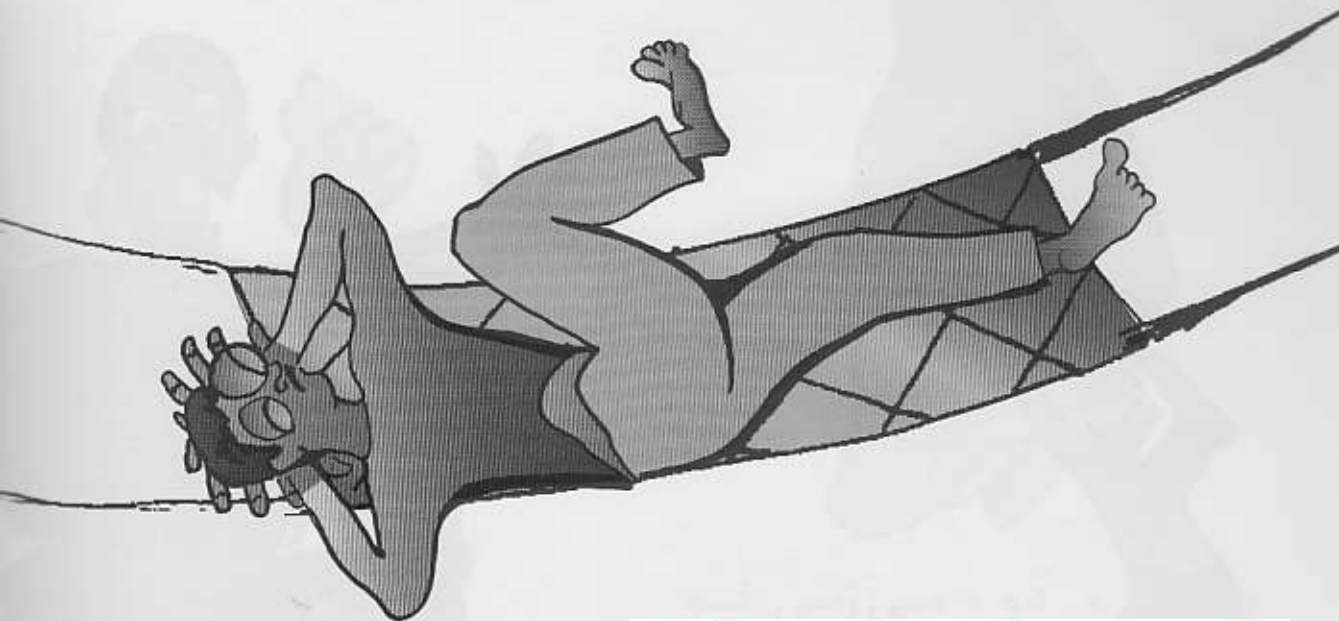

yâ de naq me ye

xâb

shiraz-beethoven.ir

خواب ؛ خواب ؛ خواب ؛ خوابِ خوبی رویِ تاب؛
خوابِ خوبی رویِ تابی و یادِ خوبی چون سراب؛
یاد نَنُو و یادِ مادر ، یادِ نغمه‌ی خواب.

